

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2023-008

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 2 februari 2023
Zaaknummer Z/23/439951 /ADV/23/1140537
Onderwerp Herstelplan continuïteit Pluryn
Portefeuillehouder S. Bijl

Contactpersoon N. Zwiars
E-mail n.zwiars@zevenaar.nl
Telefoon 06-57539330

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Er is een aantal belangrijke ontwikkelingen over de financiering van de inzet en continuïteit van jeugdhulp die door Pluryn geleverd wordt. Via deze raadsinformatiebrief informeert het college u daarover.

Kernboodschap

Pluryn is een grote aanbieder van jeugdzorg en gehandicaptenzorg, actief in meerdere jeugdhulpregio's in het midden en oosten van het land. Ze dreigt op korte termijn in een problematische liquiditeitspositie terecht te komen als niet snel extra middelen binnenkomen.

Het voorstel gaat uit van een tariefverhoging voor het jeugdzorgproduct 'driemilieusvoorzieningen' in 2023 en een afwijzing van een eenmalige financiële tegemoetkoming voor 2022.

Context

- Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- Collegeprogramma
- Motie/amendement/toezegging
- Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap

- Wij stellen u voor kennis te nemen van het Herstelplan Pluryn en ons besluit hierover van 31 januari 2023:
- Wij hebben kennis genomen van het Herstelplan continuïteit jeugdzorg dat door Pluryn is opgeleverd en de toelichting hierop;
  - Wij hebben ingestemd met het voorstel om voor het tarief driemilieusvoorziening niet te kiezen voor een ophoging van het standaard tarief, maar voor het toekennen van een tijdelijke opslag op

- het huidige tarief in 2023. Deze beide elementen samen komen dan op een tarief van € 460,- per etmaal;
- Wij hebben niet ingestemd met het bovenregionaal voorstel om een tegemoetkoming met terugwerkende kracht voor 2022 toe te kennen;
  - Wij hebben niet ingestemd met het voorstel uit het herstelplan inzake het ophogen van de tarieven JeugdzorgPlus.

Daarnaast hebben we het voornemen om in de eerste helft van 2023 het aanbod voor driemilieusvoorzieningen en JeugdzorgPlus in Centraal Gelderland en heel Gelderland in kaart te gaan brengen en te onderzoeken welke afspraken nodig zijn om na 2023 voldoende betaalbare en kwalitatief goede producten in te kunnen zetten voor onze meest kwetsbare jongeren.

Nadere toelichting

Pluryn biedt in de Regio Centraal Gelderland residentiële verblijfszorg in de vorm van driemilieusvoorzieningen en JeugdzorgPlus. Dit is specialistische jeugdzorg voor kinderen en jongeren in een zeer kwetsbare positie op een terrein waar ze zowel zorg, onderwijs als vrije tijd aangeboden krijgen. Voor JeugdzorgPlus gaat het dan om een gesloten setting, nadat de Kinderrechter hierover een uitspraak heeft gedaan.

Met 24-uurs behandeling moet de stabiliteit, veiligheid en positieve interactie tussen het kind en zijn omgeving hersteld worden. Pluryn is een grote aanbieder van deze specialistische verblijfszorg vanuit een aantal locaties in het oosten van Nederland.

Al sinds 2018 verkeert Pluryn in financiële problemen en wordt er financieel verlies geleden op de jeugdzorg. Dit verlies op jeugdzorg werd de afgelopen jaren binnen de instelling op concernniveau gecompenseerd door boekwinsten op verkocht vastgoed. Ook zijn er flinke ingrepen binnen de organisatie gedaan, waardoor de bedrijfsvoering is verbeterd. Hoewel het de goede kant op leek te gaan met Pluryn, verdwenen de financiële zorgen niet. In 2021 werd nog altijd een fors verlies geleden op jeugdzorg, terwijl de gehandicaptenzorg een positief resultaat behaalde. In mei 2022 meldde Pluryn opnieuw grote financiële problemen.

De landelijke JeugdAutoriteit (JA) is al enige tijd betrokken bij Pluryn en beaamt het beeld dat Pluryn omtrent de financiën schetst. Op basis van de huidige financiële situatie bevindt Pluryn zich in trede 3 van het draaiboek continuïteit jeugdhulp: zorgelijk. Bij deze trede hoort het opstellen van een herstelplan. Het herstelplan voorziet in een oplossing op korte termijn, primair gericht op het voorkomen van liquiditeitsproblemen in het voorjaar van 2023, en daarmee het borgen van zorgcontinuïteit op korte termijn.

Daarnaast wordt gewerkt aan een plan voor de middellange termijn, met als doel om het aanbod en de expertise van Pluryn aan te laten sluiten op de vraag van de jeugdzorgregio's, passende financieringsafspraken te maken gerelateerd aan de ontwikkeling van Pluryn, die de zorg voor jeugdigen optimaal faciliteert en die past bij de (regionale) ontwikkeling van de transformatiedoelstellingen van het landelijke zorglandschap.

Inmiddels hebben we het herstelplan van Pluryn ontvangen inclusief het vervolg vanuit de bovenregionale werkgroep. Bovenregionaal is hierover bestuurlijk gesproken en wordt gevraagd het besluitvormingsproces in de accounthoudende regio's in gang te zetten. Op 16 december 2022 is het Herstelplan besproken in de Bestuurscommissie Inkoop SDCG. Gemeenten in de Regio Centraal Gelderland is gevraagd om uiterlijk 24 januari 2023 in te stemmen met de voorliggende besluiten.

Hoewel Pluryn spreekt over een Herstelplan is het doel van gemeenten niet gericht op het in stand houden van de organisatie van Pluryn, maar wel om het specialistische, kwalitatief goede aanbod in het landschap van jeugdzorg en daarmee de continuïteit van essentiële zorg voor kwetsbare jeugdigen te kunnen blijven waarborgen, zowel op de korte als de lange termijn.

Onder druk worden gemeenten en regio's gedwongen om nu opnieuw de frictiekosten van Pluryn voor rekening te nemen. In de gesprekken met de Staatssecretaris hierover wordt het Rijk opgeroepen om hier ook haar verantwoordelijkheid in op te pakken.

Herstelplan Pluryn

Pluryn heeft dreigende liquiditeitsproblemen en kan niet meer voldoen aan de eisen van de banken.

De belangrijkste oorzaken die door Pluryn worden genoemd zijn:

- dalende bedbezetting, in het bijzonder bij de JeugdzorgPlus (gesloten jeugdzorg);
- stijgende personeelskosten, door noodzakelijke grotere inzet van personeel niet in loondienst (PNIL);
- snel stijgende energiekosten;
- volgens Pluryn wordt in een groot aantal regio's al meerdere jaren gewerkt met niet kostendekkende tarieven op de driemilieusvoorzieningen. Volgens de JeugdAutoriteit geldt dit o.a. voor de regio Centraal Gelderland.

Pluryn is voor onze regio een belangrijke speler in het zorglandschap, die we nu niet kunnen missen. Afgelopen jaar heeft Pluryn aan 9 Zevenaarse cliënten zorg verleend.

Instemming met een tijdelijke verhoging van de tarieven voor driemilieusvoorzieningen in 2023 gaat gepaard met een aantal randvoorwaarden en uitgangspunten.

1. De kostprijsberekening van Pluryn in het herstelplan is het uitgangspunt voor de verhoging van de tarieven voor driemilieusvoorzieningen in 2023. Hierin zijn de elementen frictiekosten en PNIL-kosten opgenomen. Deze elementen dienen in 2023 gemonitord te worden en meegenomen in gesprekken met VNG en VWS. Als het Rijk op enig moment alsnog over 2022 en/of 2023 compensatie biedt voor frictiekosten of kostenstijgingen, dan worden deze verdisconteerd in de kostprijsberekening in het herstelplan en krijgt de gemeente het eventueel teveel betaalde aan tegemoetkoming en/of tarieven terug.

2. De komende maanden werken gemeenten met Pluryn aan een meerjarenplan voor de middellange termijn dat moet leiden tot structureel herstel van Pluryn. Belangrijk onderdeel hiervan is de visie om in strategisch partnerschap op landsdeel, provinciaal dan wel landelijk niveau te gaan samenwerken om de zorg voor de meest kwetsbare jongeren en volwassenen beschikbaar te blijven houden.

3. Pluryn zal werken aan verdere verbetering van de bedrijfsvoering.

4. Het landelijk jeugdzorglandschap is sterk in beweging. Zowel de ontwikkeling van Pluryn als de landelijke en bovenregionale ontwikkelingen zullen de komende maanden nauwlettend gevolgd moeten worden. Daarom wordt voorgesteld om vooralsnog voor één jaar in te stemmen met de tariefsverhoging. De noodzaak voor een financiële tegemoetkoming met terugwerkende kracht voor 2022 is onvoldoende aangetoond.

1. De liquiditeitspositie van Pluryn is op dit moment zorgelijk te noemen, maar rechtvaardigt volgens ons niet een nabetaling over 2022. Gemeenten hebben hiermee ook geen rekening kunnen houden in hun begroting 2022;

2. Tijdens het bestuurlijk overleg tussen de accounthoudende regio's voor Pluryn, bleek dat ongeveer de helft van de regio's kiest voor een tegemoetkoming 2022 en de andere helft niet. De consequenties

hiervan zijn nog niet duidelijk. De JeugdAutoriteit gaat Pluryn nogmaals vragen om de noodzaak voor deze tegemoetkoming nader te onderbouwen.

Pluryn levert kwalitatief goede specialistische zorg voor een kleine kwetsbare doelgroep uit het hele land. Tegelijkertijd levert Pluryn niet altijd de zorg waar jongeren uit onze regio behoefte aan hebben. In 2021 leverde de sluiting van de Hoenderloo groep – onderdeel van Pluryn - grote problemen op voor jongeren uit het hele land. In de jaren daarna heeft Pluryn bewust gekozen voor hoog-specialistische zorg en richt ze zich op de landelijke arrangementen. Pluryn richt zich nog onvoldoende op de lokale en regionale opgaven. Voor de nieuwe contracten voor jeugdzorg met verblijf in 2024 worden dit jaar een programma van eisen opgesteld waarmee we Pluryn (en andere jeugdzorgaanbieders) nadrukkelijker aan de lokale en regionale opgaven willen verbinden.

Consequenties

Het huidige dagtarief voor de driemilieusvoorzieningen ligt in 2022 gemiddeld rond de € 354. Verhoging middels een toeslag naar het tarief van € 460 in 2023 zoals voorgesteld in het Herstelplan, betekent een stijging van circa 30%, dat is inclusief een toegepaste index van 6,6%.

De huidige kosten zijn opgebouwd uit een stapeling van producten. Voor elke individuele toewijzing van zorg zijn de werkelijke kosten verschillend, afhankelijk van de behoeften van de jeugdige.

Dat maakt een inschatting van de extra kosten lastig. Vooralnog schatten wij deze voor Zevenaar in op ca € 315.000 in 2023, uitgaande van een vergelijkbare inzet van etmalen als in 2022.

De voorgestelde tariefsverhoging heeft voornamelijk een eenmalig karakter. We willen erop toezien dat Pluryn niet alleen een hoger tarief incasseert en de banken daarmee tevreden stelt, maar dat ze ook stappen zet om beter aan te sluiten bij de regionale behoeften.

Aan hand van de tweede fase van het Herstelplan zal pas kunnen worden vastgesteld of en de mate waarin sprake is van structurele tariefsverhoging(en).

Wij brengen dit in de eerste voortgangsrapportage van 2023 als issue/knelpunt in.

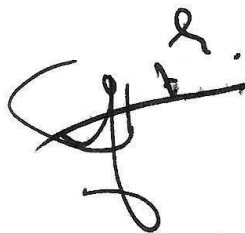
Communicatie en vervolgproces

Communicatie met Pluryn verloopt via de bestuurlijke kopgroep van accounthoudende regio's.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Frank Grobben
loco-secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester